

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๑

วันที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๑๘๗ นำมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกร้อง
ได้หรือไม่ เพียงใด

ประเด็นที่สอง คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นให้บุคคลอื่นถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่
ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๖๔
ใช้บังคับกับผู้ถูกร้องที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่
ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่า
คณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ ซึ่งใน
ประเด็นนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๒๗/๒๕๔๓ และคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๔๔ สรุปได้ว่า
การให้รัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ยังคงเป็นรัฐมนตรี
ในคณะรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป จะต้องถือเอาวันที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้ เป็นวันเริ่มต้นเข้า
รับตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อกรณีนี้ได้ความว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่ง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ ในคณะรัฐมนตรีที่บริหาร
ราชการแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จึงถือว่า ผู้ถูกร้องเข้าดำรงตำแหน่ง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญนี้ตั้งแต่วันที่รัฐธรรมนูญมีผล
ใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐

สำหรับลักษณะต้องห้ามและการพ้นจากตำแหน่งของคณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดิน อยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง บัญญัติให้รัฐมนตรีจะต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้สำหรับ รัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๐ ยกเว้น (๖) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๕๘ (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) และต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๗๐ ยกเว้น (๓) และ (๔) แต่ในกรณีตาม (๔) เฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับมาตรา ๕๘ (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕) และยกเว้นมาตรา ๑๗๐ (๕) เฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๑๘๔ (๑) ซึ่งจากบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ วรรคสอง เห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญ บัญญัติยกเว้นกรณีความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) เฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือ ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๑) เท่านั้น โดยไม่ได้ยกเว้น กรณีรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ แต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แจ้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีทุกท่านพึงระวังเกี่ยวกับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในเรื่องการชดกันแห่งผลประโยชน์ และไม่เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ (ร้อยละ ๕) ทั้งนี้ ใช้บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยัง ไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี และการถือหุ้นของรัฐมนตรีที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของ บุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางใด ๆ ด้วย ดังนั้น ผู้ถูกร้องซึ่งอยู่ในคณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ใน วันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๑๘๗ และในกรณีหากรัฐมนตรีไม่ประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการถือหุ้นดังกล่าว ย่อมสามารถดำเนินการโอนหุ้นเพื่อให้คงไว้ซึ่งจำนวนหุ้นไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดให้เรียบร้อย ภายใต้อาณัติวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเช่นกัน

ประเด็นที่สอง คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นให้บุคคลอื่นถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่

โดยที่มาตรา ๑๘๗ ได้บัญญัติหลักการไว้เช่นเดียวกับมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมาตรา ๒๐๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในการห้ามไม่ให้รัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ การเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท คือ การเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทย่อมมีอำนาจบริหาร มีสิทธิได้รับผลกำไรจากการดำเนินการ อันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์และขัดต่อการกระทำหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินและอาจใช้อำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งของตนเอื้อประโยชน์แก่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ตนมีหุ้นส่วนได้ อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญมิได้มุ่งหมายจำกัดสิทธิของรัฐมนตรีในการเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทอย่างเด็ดขาด แต่มีความประสงค์ที่จะมิให้รัฐมนตรีถือหุ้นจำนวนมากของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจนทำให้เป็นผู้มีอำนาจจัดการห้างหุ้นส่วนและบริษัทนั้นในเวลาเดียวกับที่ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี เพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรีให้เป็นไปโดยสุจริตไม่เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และหากรัฐมนตรีถือหุ้นเกินร้อยละห้าของทุนอยู่ก่อนวันเข้ารับตำแหน่งตามพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ ก็จะต้องจำหน่ายหุ้นเหล่านั้น ไม่ว่าจะด้วยการให้หรือขายไปให้เหลือเท่าที่กำหนด และหากรัฐมนตรีประสงค์จะได้ประโยชน์จากการเป็นหุ้นส่วนหรือการเป็นผู้ถือหุ้นในกิจการเหล่านั้นอยู่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง ก็ให้กระทำได้โดยให้แจ้งความประสงค์ของตนเป็นหนังสือต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี และโอนหุ้นส่วนหรือหุ้นให้นิติบุคคลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ตามพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๖ วรรคสี่ ยังให้นำบทบัญญัติเรื่องการจำกัดการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นมาใช้กับคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี และการถือหุ้นของรัฐมนตรีที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางใด ๆ ด้วย เพราะถือว่าเป็นบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวเดียวกันอาจกระทำการแทนกันได้ รวมทั้งสิทธิจัดการทรัพย์สินของบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่หากบุตรบรรลุนิติภาวะแล้วย่อมพ้นจากอำนาจปกครองของบิดามารดา และย่อมต้องมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพของตนเอง รัฐธรรมนูญจึงไม่นำเรื่องการจำกัดการถือหุ้นมาบังคับใช้ อันจะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลมากเกินไป

ข้อเท็จจริงจากคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ประกอบการไต่สวนได้ความว่า คู่สมรสของผู้ถูกร้องถือหุ้นในบริษัท ปานะวงส์ จำกัด จำนวน ๗,๒๐๐ หุ้น เลขหมายของหุ้น ๑๕๐๐๑-๒๒๒๐๐

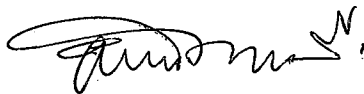
ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ และเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๐ คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้มีหนังสือแจ้งความประสงค์โอนกรรมสิทธิ์หุ้นของบริษัท ปานะวงส์ จำกัด เลขหมายของหุ้น ๑๗๔๐๑-๒๒๒๐๐ รวมจำนวน ๔,๘๐๐ หุ้น ให้กับนายเพื่อน ประมัตต์วินัย บุตรที่บรรลุนิติภาวะ โดยได้ทำหนังสือสัญญาโอนหุ้นลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ ได้พิจารณาอนุมัติการโอนหุ้นในวันดังกล่าว ปัจจุบันคู่สมรสของผู้ถูกร้องถือหุ้นในบริษัท ปานะวงส์ จำกัด จำนวน ๒,๔๐๐ หุ้น คิดเป็นร้อยละ ๔ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ และถือหุ้นในบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด จำนวน ๓,๕๐๐ หุ้น เลขหมายของหุ้น ๐๘๐๐๑-๑๑๕๐๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๗ และเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๐ คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้มีหนังสือแจ้งความประสงค์โอนกรรมสิทธิ์ในหุ้นของบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด เลขหมายของหุ้น ๐๘๘๐๑-๑๑๕๐๐ รวมจำนวน ๒,๗๐๐ หุ้น ให้กับนายเพื่อน ประมัตต์วินัย บุตรที่บรรลุนิติภาวะ โดยได้ทำหนังสือสัญญาโอนหุ้นลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ ได้พิจารณาอนุมัติการโอนหุ้นในวันดังกล่าว ปัจจุบันคู่สมรสของผู้ถูกร้องถือหุ้นในบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด จำนวน ๘๐๐ หุ้น คิดเป็นร้อยละ ๔ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้

เมื่อข้อเท็จจริงจากการไต่สวนนายตรีวัฒน์ ทังสุบุตร กรรมการผู้จัดการ บริษัท ปานะวงส์ จำกัด รับฟังได้ว่า คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้ทำหนังสือสัญญาโอนหุ้นของบริษัท ปานะวงส์ จำกัด เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ ได้พิจารณาอนุมัติการโอนหุ้นในวันดังกล่าวและมีการจดทะเบียนผู้ถือหุ้นแล้ว ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท ฯ ที่ระบุให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การโอนหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องในบริษัท ปานะวงส์ จำกัด จึงมีผลสมบูรณ์และผูกพันบริษัท ฯ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ และจากการไต่สวนนายภักฎการก์ นุนนาค กรรมการผู้จัดการ บริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด รับฟังได้ว่า คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้ทำหนังสือสัญญาโอนหุ้นของบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ ได้พิจารณาอนุมัติการโอนหุ้นในวันดังกล่าวและมีการจดทะเบียนผู้ถือหุ้นแล้ว ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท ฯ ที่ระบุให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การโอนหุ้นในบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด จึงมีผลสมบูรณ์และผูกพันบริษัท ฯ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นการโอนหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๕ แล้วทั้งสองบริษัท

ส่วนการที่มาตรา ๑๑๒๕ วรรคสาม บัญญัติให้การโอนหุ้นจะนำมาใช้กับบริษัทหรือบุคคลภายนอกไม่ได้จนกว่าจะได้จัดแจ้งการโอนทั้งชื่อและสำนักของผู้รับโอนลงในทะเบียนผู้ถือหุ้นนั้น หมายถึง ในกรณีที่ผู้โอนและผู้รับโอนโอนหุ้นกันเองโดยบริษัทมิได้รู้เห็น และกรณีที่เป็นนิติสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกเท่านั้น กฎหมายให้ถือตามที่ปรากฏอยู่ในทะเบียนตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๓๑/๒๕๓๘ ในส่วนการดำเนินการทางทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ถือหุ้นที่ปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ นั้น เห็นว่าเป็นหน้าที่ของบริษัททั้งสองที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าวซึ่งไม่ทำให้การโอนหุ้นที่มีผลสมบูรณ์และผูกพันบริษัททั้งสองเปลี่ยนแปลงไป เมื่อการโอนหุ้นของกลุ่มสมรสของผู้ถูกร้อง เป็นการโอนกรรมสิทธิ์หุ้นให้แก่บุคคลอื่นซึ่งเป็นคู่สัญญาโดยเด็ดขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และคู่สมรสของผู้ถูกร้องถือหุ้นในบริษัท ปานะวงส์ จำกัด จำนวน ๒,๔๐๐ หุ้น คิดเป็นร้อยละ ๔ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ และถือหุ้นในบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด จำนวน ๘๐๐ หุ้น คิดเป็นร้อยละ ๔ ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ เป็นการคงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปไม่เกินกว่าจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่ง จึงเป็นกรณีที่คู่สมรสของผู้ถูกร้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่งแล้ว การที่บริษัท ปานะวงส์ จำกัด และบริษัท ปานะวงส์ รีแอลที จำกัด ได้มีหนังสือแจ้งยืนยันการถือหุ้นฉบับลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ของทั้งสองบริษัทของกลุ่มสมรสของผู้ถูกร้องว่าจำนวนหุ้นที่ถือครองทั้งสองบริษัทยังไม่เปลี่ยนแปลงนั้น เป็นการแจ้งข้อมูลในขณะนั้นที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนผู้ถือหุ้นเท่านั้น มิได้มีหลักฐานอื่นใดเป็นพินิจให้เชื่อได้ว่ามีการดำเนินการย้อนหลังอย่างใด และเมื่อพิจารณาสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ของทั้งสองบริษัท ณ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ และวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ จำนวนหุ้นที่ถือครองยังคงจำนวนเดิม แต่เมื่อพิจารณาสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ของทั้งสองบริษัทที่ส่งผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ และสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นของกลุ่มสมรสของผู้ถูกร้องและนายเพื่อน ปรมัตถวินัย ผู้รับโอนแล้ว มีการออกไปหุ้นฉบับใหม่แทนฉบับเดิมและได้ระบุว่ามีการโอนหุ้นแล้ว จึงเป็นไปตามสัญญาการโอนหุ้นฉบับลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ และฉบับลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ กรรมสิทธิ์ในหุ้นจึงโอนไปยังผู้รับโอนแล้วตั้งแต่วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกาศใช้ บังคับตามนัยคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ที่ถือเอาเป็นวันเริ่มต้นเข้ารับตำแหน่งของผู้ถูกร้องถูกต้องแล้ว การเปลี่ยนแปลงข้อมูลในสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ได้ดำเนินการต่อมา

ภายหลังซึ่งเป็นกระบวนการทางทะเบียน การที่กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนล่าช้าก็มิได้
หมายความว่ากรรมสิทธิ์ในหุ้นจะกลับคืนมายังคู่สมรสของผู้ถูกร้องได้ เป็นกรณีต้องพิจารณาเจตนา
การโอนกรรมสิทธิ์ในหุ้นตามสัญญาเป็นสำคัญ

ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีก่อนรัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกาศใช้บังคับ จากข้อเท็จจริง
คู่สมรสของผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทโดยได้รับมรดกก่อนวันที่ผู้ถูกร้องจะได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี
และไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการถือหุ้น ดังนั้น เมื่อได้มีการโอนหุ้นให้แก่
นายเพื่อน ประมัตถวินัย บุตรที่บรรลุนิติภาวะและพ้นจากอำนาจการปกครองของบิดามารดาแล้ว ทำให้
คู่สมรสของผู้ถูกร้องถือครองหุ้นไม่เกินจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด และเมื่อผู้ถูกร้องไม่ประสงค์จะรับ
ประโยชน์จากการถือหุ้น จึงมิได้แจ้งต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
โดยไม่ได้มีเจตนาหลีกเลี่ยงประการใด อย่างไรก็ตาม คู่สมรสของผู้ถูกร้องก็ได้โอนกรรมสิทธิ์ในหุ้น
ให้บุคคลอื่นแล้วแต่ยังคงถือหุ้นไว้ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่มีการกระทำได้
อันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๗
แต่อย่างใด ความเป็นรัฐมนตรีของนายคอน ประมัตถวินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
ผู้ถูกร้อง จึงไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๗
อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่าผู้ถูกร้องมิได้กระทำการอันเป็นการต้องห้าม
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๗

(นายอุดมศักดิ์ นิตินมนตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ